

ZRENIE (kresby Dušana Srvátka ku Goetheho básňam)

Ilustrovať literárne dielo je pre umelca vždy veľkou výzvou, vecou dôvery. Ilustrovať dielo J. W. Goetheho je však nevšednou príležitosťou. Zvláštna hra – trojité kódovanie – prenos informácií od autora cez prekladateľa k ilustrátorovi a naopak. Svoju rolu tu zohráva aj čas, prekrytý časom. Ale **SLASŤ A BÔL** sú kategórie, ktoré je človek schopný prežívať s rovnakou intenzitou v každom čase. Kódy sú čitateľné.

Ilustrovať lyrický text znamená poddať sa jeho čaru, ale nevzdať sa vlastnej duše. Goetheho básne sú plné nehy, posvätnej čistoty, citu, ale aj vášne, temných miest, obklopených doposiaľ nerozlúšteným tajomstvom, prekračovania dobového tabu.

Zrenie je proces, ktorým sa ilustrátor dopracuje k podstate. Po prvotnej explózii nápadov nastáva moment, keď pochopí, čo je v jeho ilustrácii nadbytočné. Biele priestory ticha medzi riadkami, priestor na uvažovanie, prezentácia výtvarnej inteligencie.

Dušan Srvátka ponúka divákovi možnosť vstúpiť do procesu svojej tvorby. Lyrický text je preňho inšpiráciou, nie predpisom. Pozorujeme hľadanie adekvátneho výrazu prostredníctvom striedania techník (kresba, lavírovaná kresba), variácie kresebných nástrojov (štetec, drievko, pero), hľadanie adekvátnej stopy záznamu myšlienky.

Sme konfrontovaní s osobnou intuíciou. Hmýrenie tiel, pohybov, slová čiar, mlčanie. Cez neprehľadnú zmes línií prechádzal autor kakýmsi topografickým záznamom dotykov prstov. Nachádzame tu stopy lettrizmu, záznamy podobné rukopisu – vášň tvorby, rýchle, netrpezlivé pohyby ... a potom aj smútok, biele ticho, otázky bez odpovedí. Brilantnosť ruky skúseného kresliara vovádza diváka prostredníctvom lineárnej kresby do dejov, kde oko nachádza tušené, teší sa z voyerstva.

Na dnešnej výstave máme nevšednú príležitosť vidieť plynulo sa odvíjajúci **dej zrenia** myšlienok v mysli autora. Ilustrácie uverejnené v knihe sú výberom toho najadekvátnejšieho.

Čas je prekrytý časom. Goetheho básne v preklade Ladislava Šimona k nám prehovárajú jazykom súčasníka. Ilustrácie Dušana Srvátka sú mu ekvivalentnou paralelou. Aj o tom je nadčasovosť.

PhDr. Edita Vološčuková, PhD.
KVVU IHVU FF PU

Doc. DUŠAN SRVÁTKA, akademický maliar a grafik

narodil sa v roku 1946 v Piešťanoch. Po ukončení strednej školy úžitkového výtvarníctva v Bratislave pokračoval v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (študijný odbor maľba u prof. Jána Želibského), kde v r. 1971 získal titul akademický maliar.

Krátko po absolvovaní štúdia nastúpil v r.1972 ako odborný asistent na Katedru výtvarnej výchovy Filozofickej fakulty UPJŠ, kde po rôznych transformáciách univerzity a fakúlt pôsobí doposiaľ, v rokoch 1990 - 2012 ako vedúci katedry. V roku 1988 sa habilitoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na docenta vo vednom odbore Výtvarné umenie-maľba. Aktuálne bol zaradený medzi významné osobnosti Filozofickej fakulty PU.

Je výrazným výtvarným umelcom v rámci východoslovenského regiónu aj Slovenska. Tvorí v duchu moderny. Jeho diela sú v zbierkach galérií na Slovensku a v zahraničí, prezentoval sa na mnohých samostatných a kolektívnych výstavách doma a vo svete.

Doménou jeho tvorby je maľba, kresba a grafika, venuje sa aj úžitkovej grafike a ilustrácii. Realizoval viaceré monumentálne diela pre architektúru v Prešovskom kraji. Vytvoril logá pre viaceré fakulty na Prešovskej univerzite a príležitostné logá, je autorom žezla a insígnií Prešovskej univerzity aj ďalších šiestich fakúlt.

Za jeho činnosť mu bola udelená Cena mesta Prešov za rok 2008, Cena Úradu primátora mesta Prešov a Cena Odboru kultúry MsÚ Prešov (2009).